

BORGARTING LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 19.06.2015

Saksnr.: 15-085486SAK-BORG/04

Dommere:

Lagdommer
Lagmann
Lagdommer

Halvor Aas
Hans-Petter Jahre
Vincent Galtung

Ankende part	Norsk Rikskringkasting AS	Advokat Anne-Hilde Storm
Ankematpart	Spesialenheten For Politisaker	

Oslo tingrett avsa 24. mars 2015 beslutning der begjæring fra Norsk Rikskringkasting (NRK) om dokumentinnsyn ikke ble tatt til følge.

Begjæringen gjaldt utlevering av en overvåkingsvideo i en henlagt straffesak. Saksforholdet i straffesaken var i korte trekk at to polititjenestemenn og en tredjemann ble etterforsket i forbindelse med et dødsfall ved Oslo legevakt 29. november 2012. Tredjemannen var en ambulansesjåfør som grep inn da han skal ha oppfattet at politiet trengte hjelp. Den som ble pågrepet avgikk ved døden etter pågripelsen, slik lagmannsretten forstår det som følge av skader påført ham av ambulansesjåførens halsgrep under bistanden.

Straffesaken er endelig avgjort ved Riksadvokatens henleggelse, der forholdet for alle de tre er avgjort som "intet straffbart forhold".

NRK har anket Oslo tingretts beslutning til lagmannsretten. Spesialenheten for politisaker er kjent med anken og støtteskrivet, og har inngitt tilsvaer.

Lagmannsretten bemerker:

Spørsmålet for lagmannsretten er om EMK artikkel 10 nr. 1 gir NRK rett til innsyn, og i tilfelle om nektelse av innsyn er i strid med artikkel 10 nr. 2.

Tingretten har en grundig drøftelse av spørsmålet om nektelse av innsyn er i strid med artikkel 10 nr. 1, og konkluderer med at dette ikke er tilfellet. Tingretten finner at saken har en klar legitim allmenn interesse, både på grunn av saksforholdet og at saken er henlagt og dermed ikke vil bli gjenstand for offentlig rettergang. Tingretten vektlegger Høyesteretts utsagn i Rt. 2013 side 374 avsnitt 57, sammenholdt med at videoen viser handlingene til en som ikke var polititjenestemann, og kommer til at det må være et skjerpet krav til legitim allmenn interesse før det kan konstateres at nektelse av innsyn er et inngrep etter artikkelens nr. 1.

Det er fra NRKs side anført at tingrettens rettsanvendelse her er feil, og at den vurdering tingretten foretar hører inn under vurderingen etter nr. 2. Videre er det anført at nødvendighetskriteriet i nr. 2 ikke er oppfylt.

I Rt. 2013 side 374 uttalte Høyesterett i avsnitt 53 - 58:

Jo større samfunnsinteresse det er knyttet til en sak, jo større behov er det for at forholdene legges til rette for at pressen gis mulighet til å fylle sin funksjon på tilfredsstillende måte. Spørsmålet må imidlertid vurderes konkret i den enkelte sak.

Jeg tar utgangspunkt i at straffesaken mot Arne Treholt var helt spesiell. At den har stor allmenn interesse, kan ikke være tvilsomt. Treholt ble tiltalt og dømt for meget

alvorlige spionasjehandlinger, og saken vakte ekstraordinær oppsikt da den ble avdekket. Både under rettsprosessen og i ettertid har deler av saken og bevismaterialet vært omdiskutert i den offentlige opinionen. Mange straffesaker blir gjenstand for diskusjoner og kritisk søkelys i ettertid, men Treholt-saken skiller seg ut - ikke minst på grunn av historiske og politiske aspekter.

I denne sammenheng har det dessuten betydning at størsteparten av hovedforhandlingen ble gjennomført for lukkede dører, slik at allmennheten aldri har fått full innsikt i lagmannsrettens bevisgrunnlag, jf. synspunktet i saken Stoll mot Sveits (EMD 10. desember 2007) (EMD-2001-69698-2) avsnitt 110.

På denne bakgrunn må nektelsen av å utlevere lydbåndopptakene etter min mening anses som et inngrep i retten til yttrings- og informasjonsfrihet etter artikkel 10 nr. 1.

Påtalemyndigheten har uttrykt bekymring for at en slik konklusjon også vil måtte gjelde for de underliggende straffesaksdokumentene, både i denne og andre straffesaker. Den foreliggende saken gjelder imidlertid bare de aktuelle lydbåndopptakene, ikke de underliggende straffesaksdokumentene. Høyesterett har riktignok i Rt-2006-518 avsnitt 19 gitt uttrykk for at slike lydbånd må regnes som en del av sakens dokumenter i forhold til straffeprosessloven § 28, men vår sak gjelder ikke denne bestemmelsen - den gjelder EMK artikkel 10 nr. 1. Det kan ikke legges til grunn at artikkel 10 nr. 1 uten videre må gis anvendelse på pressens eventuelle krav om tilgang til saksdokumentene i straffesaker.

Jeg gjentar dessuten at tilgang på lydbåndopptakene vil bero på en vurdering etter artikkel 10 nr. 2.

Lagmannsretten er enig med tingretten i at den reservasjon som Høyesterett tar for underliggende straffesaksdokumenter, tilsier at terskelen for å gi innsyn i slike etter artikkel 10 nr. 1 er høyere enn tilfellet var for de lydbåndopptak Høyesterett behandlet. Lagmannsretten kan heller ikke se at avgjørelsene i Österreichische Vereinung- eller Youth Initiative-sakene endrer dette.

Lagmannsretten er også enig i den konkrete vurdering tingretten har foretatt, og slutter seg til dennes grundige gjennomgang.

Lagmannsretten skal legge til at den ikke kan se at resultatet kan bli et annet om kravet på utlevering er vernet etter artikkel 10 nr. 1, i det nektelsen etter lagmannsrettens syn ville være i samsvar med nr. 2. Det er nødvendighetskriteriet som i denne sammenheng er omstridt, og vurderingen her vil bero på de samme momenter som tingretten har vurdert når den har funnet at begjæringen ikke er vernet etter nr. 1. I denne sammenheng skal det også legges til at det ikke kan legges avgjørende vekt på at NRK opplyser at en eventuell publisering vil ta hensyn til "Vær varsom-plakaten", og at det vil bli foretatt sladding av de aktuelle ansikter. "Vær varsom-plakaten" er et internt presseetisk regelverk. De overordnede hensyn som ligger bak vernet av underliggende straffesaksdokumenter, og

som er påpekt i Riksadvokatens påtegnning 5. august 2014 side 4, tilsier at nektelsen av innsyn er nødvendig i et demokratisk samfunn.

Etter dette tas anken ikke til følge.

Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Anken forkastes.

Halvor Aas

Hans-Petter Jahre

Vincent Galtung

Dokument i samsvar med undertegnet original: